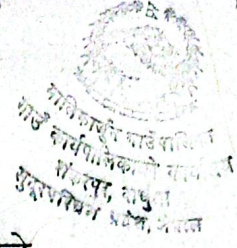
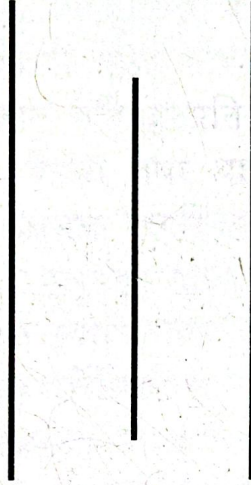

“सेवा सहितको शुसासन, सुशासन हितको विकास”
"शिक्षा, स्वास्थ्य, सामाजिक सुरक्षा समृद्धर सुखी मालिकार्जुनको आधार”

मालिकार्जुन गाउँपालिका अध्यक्ष श्री हिरा सिंह धामीले
सोहो गाउँसभामा प्रस्तुत गर्नुभएको

मालिकार्जुन गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम
२०८३

मिति: २०८३ असार १० गते

2083/3/290
हिरा सिंह धामी
अध्यक्ष

मालिकार्जुन गाउँपालिकाको गाउँसभामा उपस्थित मालिकार्जुन गाउँपालिका
उपाध्यक्ष ज्यू, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु, प्रमुख प्रशासकीय
अधिकृतज्यू, शाखा प्रमुख, कर्मचारीहरु, संचारकर्मी मित्रहरु, विभिन्न
संघसंस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधि, शिक्षक बुद्धिजिवी एवं उपस्थित सम्पूर्ण
आमाबुवा, दाजुभाई, दिदीबहिनीहरु,

मालिकार्जुन गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको अध्यक्षको हैसियतले
गाउँसभाको यस गरिमामय सभालाई सम्बोधन गर्न पाउँदा म गौरवान्वित
छु, मुलुकको शासन प्रणाली र समाजको अग्रगामी रूपान्तरणका लागि
विभिन्न कालखण्डमा भएका ऐतिहासिक जनआन्दोलन तथा सशस्त्र संघर्ष
लगायत विभिन्न परिवर्तनकारी आन्दोलनका क्रममा आफ्नो अमूल्य जीवन
बलिदान गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात सहिदहरुप्रति उच्च सम्मानका साथ भावपूर्ण
श्रदाञ्जली अर्पण गर्दछु । वेपत्ता तथा घाइते नागरिकको सु-स्वास्थ्यको
कामना व्यक्त गर्दै सम्पूर्ण देशभक्त नागरिकहरुले राष्ट्र निर्माणमा पुर्याएको
योगदानलाई उच्च सम्मान र मुलुकको सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता,
राष्ट्रिय एकता, स्वाधीनता र स्वाभिमानको रक्षा गर्दै लोकतान्त्रिक गणतन्त्र
प्राप्तिको आन्दोलनको कठिन परिस्थितिमा पनि अथक योगदान दिने सम्पूर्ण
आदरणीय अग्रज राजनीतिज्ञहरुप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

नेपालको संविधान, २०७२ को भाग १९ धारा २३० मा स्थानीय तहको
राजस्व तथा व्ययको अनुमानको व्यवस्था अनुसार मालिकार्जुन
गाउँपालिकाको चालु वर्षको नीतिगत प्राथमिकता र वार्षिक बजेट तथा
कार्यक्रमद्वारा निर्दिष्ट लक्ष्यहरु समयमै पूरा हुने कुरामा विश्वास लिएको छु ।
यसै गरी मालिकार्जुन गाउँपालिका साथै मुलुकको बृहत्तर हितमा समर्पित
रहँदै सामाजिक न्यायसहित समृद्ध र समतामूलक समाज निर्माणको सङ्कल्प
पूरा गर्न सहयोग मिलोस भन्ने अपेक्षासहित आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को
नीति तथा कार्यक्रमको कुशल कार्यान्वयनका लागि सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरु,
राजनीतिक दल, नागरिक समाज, समाजसेवी, बुद्धिजिवि, संघसंस्था,
कर्मचारी, शिक्षक, कृषक, पत्रकार लगायत सम्पूर्ण मालिकार्जुन बासी आमा-
बुवा, दाजु-भाई, दिदी बहिनीहरुलाई आ-आफ्नो स्थानबाट सकदो योगदान
पुर्याउनका लागि हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।

स्थानीय स्रोत साधनको महत्वलाई आधार मान्दै भरपुर प्रयोग गरी
जनताको अर्थपूर्ण सहभागिता सहित जनचाहना अनुरूपको दिगो विकास,

मालिकार्जुन गाउँपालिका वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, २०८३

2

२०८३/०८/१०
मालिकार्जुन गाउँपालिका

सुशासन र समृद्धिको जन आकांक्षा पूरा गर्नको लागि यो नीति कार्यक्रमको अहम भूमिका रहनेछ । जनताको वर्षौं देखिको समृद्ध मालिकार्जुन गाउँपालिका बनाउने चाहनालाई पूरा गर्न आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम यस गाउँसभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा गर्वको अनुभूति भएको छ ।

संघीय र प्रदेश सरकारबाट गाउँपालिकालाई प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण, सशर्त, सम्पुरक, विशेष तथा अन्य अनुदान र राजश्वबाट प्राप्त हुने रकमका साथै गाउँपालिकाको आन्तरिक आय तथा विभिन्न स्रोतबाट गाउँपालिकाको सञ्चित कोषमा प्राप्त हुने रकम अन्तरसरकारी अख्तियारी मार्फत प्राप्त हुने रकमलाई न्यायोचित एवम सामानुपातिक वितरण प्रणालीबाट योजना तथा कार्यक्रमहरुमा विनियोजन गरिनेछ ।

आदरणीय सभा सदस्यज्यूहरु,

वर्तमान स्थानीय सरकार गठनसँगै गाउँपालिका अध्यक्षको हैसियतले गाउँसभामा सुशासन, समृद्धि र सामाजिक न्याय कायम गर्न शासकीय सुधार, अनुशासित योजना तथा विकास प्रणालीलाई संस्थागत गर्दै अधि बढ्ने प्रतिबद्धता व्यक्तगरिएको सबैलाई विदितै छ । गाउँपालिकाले अधि सारको नीतिगत, कार्यक्रमगत तथा अन्य सुधारात्मक कार्यको परिणाम क्रमशः देखिन थालेको छ । वर्तमान सरकारले कार्यभार सम्हालेको छोटो अवधिमा नै अवलम्बन गरेको कार्यदिशा र शैली उत्साहजनक छ र यसले समग्र गाउँपालिकालाई राष्ट्रिय विकासको मूलधारमा जोड्नेछ भन्ने मैले विश्वास लिएको छु । गाउँसभाको विश्वास सहितको वार्षिक विकास कार्यक्रम पहिचान, छनौट र प्राथमिकीकरणमा अनुशासित र जवाफदेशी प्रणाली स्थापनाको सुरुवात भएको छ । यस चालु आर्थिक वर्षको बाँकी समयमा सम्पन्न गरिसकनुपर्ने कार्यहरु प्राथमिकताका साथ अगाडि बढेको छ । आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ का लागि नीति तथा कार्यक्रम र वार्षिक बजेट तर्जुमा स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायसँगको समन्वय र सहकार्यको संस्कृतिलाई निरन्तरता दिइएको छ । योजना तर्जुमा दिग्दर्शनका आधारमा योजना छनौट प्रक्रियालाई संविधान र कानूनबमोजिम मागमा आधारित, यथार्थपरक र सहभागितामूलक तुल्याउने अभ्यास प्रारम्भ गरिएको छ । यस्तो किसिमको अभ्यासबाट संघ तथा प्रदेश बिचको कार्यात्मक सम्बन्धमा सुधार भई अर्थ-सामाजिक सन्तुलन कायम हुने विश्वास मैले लिएको छु ।

मालिकार्जुन गाउँपालिका वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, २०८३

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको समीक्षासहित हाँसिल हुने प्रगति मालिकार्जुन गाउँपालिकाको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदनमा प्रस्तुत हुने नै हुँदा वर्तमान स्थानीय सरकार गठन भएपश्चात् प्रारम्भ गरिएका केही महत्वपूर्ण पहल संक्षेपमा प्रस्तुत गर्दछु ।

१. भौतिक पूर्वाधार विकास (सडक, खानेपानी, सिंचाइ) का क्षेत्रमा भएका उपलब्धी:

क. सडक यातायात:

▶ गाउँपालिकामा रहेको आफ्नै एक्सामेटर प्रयोग गरी कार्यालयकै जनशक्ति र इन्धन व्यवस्थापन बाट न्यून बजेटमा अधिकतम निर्माण कार्य गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ । वडा नम्बर २ को भगवती बजानी वस्ति, जगतविसा बस्ती र वडा नम्बर ३ को सिमलगौर देखि सुगरखाली बस्ती र वडा नम्बर ५ डाडाकोट मल्टीडी हरडिगाड बस्ति सम्म सडक ट्याक खुला भएको छ । साथै ऐरीछाना डाडाकोट बाँकु सडक, शंकरपुर जोलजीबी सडक, चाडी मौपानी सेलिचामा सडक, चौतलीचौरा भौनला गाडखोला गजाल सडक, मालिकार्जुन न्वाल्पाानी र डुम्ला पाली सडक लगायत चालु आर्थिक वर्षमा मात्रै करिब १३.५ किमी नयाँ सडक कटिङ्गको कार्य र करिब २३ किमी पुरानो सडक स्तरोन्नती गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।

▶ गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा शून्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । विभिन्न समयमा हुने अनुगमन तथा गुणस्तर सुधारमा प्रविधिको प्रयोग सुनिश्चित गरिएको छ ।

▶ सवै वडाहरमा ग्रामिण सडक स्तरोन्नती, नयाँ ट्रयाक खोल्ने तथा अवरुद्ध सडक सुचारु र विस्तारगर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

▶ अर्धक्ष स्वरोजगार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ । यस आर्थिक वर्षमा उपभोक्ताको श्रमदान समेत हुनेगरी विभिन्न वडामा खानेपानी, वाटो, सिचाई, तटबन्ध, खा.पा ट्याङ्की निर्माण लगायतका १४ भन्दा बढी योजनाहरु सम्पन्न हुँदैछन ।

▶ यो अवधिमा वडा तथा पालिका स्तरीय विभिन्न १३७ योजनाहरु संचालन भएका छन ।

ख. खानेपानी:

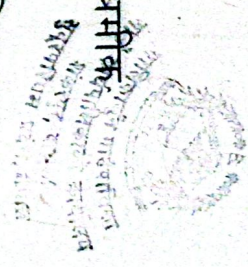
- मालिकार्जुन गाउँपालिकाले चालु आर्थिक वर्षको स्वच्छ, सुरक्षित र स्वास्थ्यीकरण गरिएको गुणस्तरिय खानेपानी तथा सरसफाइ सेवामा पहुँच प्राप्त गर्ने नागरिकको मौलिक अधिकारको सम्मान, संरक्षण र परिपूर्ति गरी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था लगायतका संगठित संस्थाहरुको माध्यमबाट सहज र दिगो रूपमा स्वच्छ तथा गुणस्तरिय खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धी सेवा उपलब्ध गराउने नीति बमोजिम गाउँकार्यपालिकाको मातहतमा बास (WASH) बोर्ड र पालिकामा रहेको बास (WASH) युनिटको पहलमा “एक घर एक धारा” प्रणालीबाट खानेपानी प्रणालीको निर्माण तथा बिस्तार कार्य भइरहेको छ।
- आधारभूत खानेपानी सुबिधाको पहुँच अधिकांस जनसंख्यामा पुगाउनका लागि विभिन्न प्रयासहरु भएका छन्। बिगेका लिफ्टिङ्ग खानेपानी मर्मत गर्ने कार्य, खानेपानी उपभोक्ता समितिहरुलाई कार्यालयमा भएको पाइप उपलब्ध गराई रोजगार कार्यक्रमको सहलगानीमा सीप सिकेका ग्रामिण मर्मत सम्भार कार्यकर्ताहरु मार्फत खानेपानी लाइन विस्तारका साथै दीर्घकालीन सीपको समेत सुनिश्चितता गरिएको छ।

ग. सिंचाइ:

- गाउँपालिकाका विभिन्न वडामा गरी कूल १४५ हेक्टर मा सिंचाइ सुबिधा प्राप्त हुने अवस्था सृजना भएको छ।
- जलवायु परिवर्तनको प्रभावका कारण डिजाइन अनुसार पानी प्राप्त हुने कुरामा चुनौती थपिएको छ।

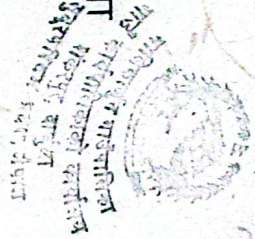
घ. सामाजिक विकास (शिक्षा, स्वास्थ्य, लक्षित समूह)का क्षेत्रमा भएका उपलब्धी:

- विद्यालय क्षेत्रको सुधार तथा सामुदायिक शिक्षाको गुणस्तर सुधारका लागि नियमित अनुगमन तथा व्यवस्थापन तर्फ विशेष ध्यान दिइएको छ।
- आधारभूत तहको अन्तिम परिक्षा EMISबाट सन्चालन गरी छोटो समयमा नतिजा प्रकासन गर्ने देशभरीकै पहिलो गाउँपालिका भएको छ।

- ENA मार्फत शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीहरूको पारिश्रमिकको परिश्रमिक मासिकरूपमा भुक्तानी गर्नेकार्य भएकोछ।
- कक्षागत तहगत र विषयगत शिक्षक दरबन्दी व्यवस्थापन गरी शिक्षक अभावलाई न्यून गरिएको छ।
- विकासका विभिन्न क्षेत्रमा महिला तथा युवाहरूको संलग्नता बढेको छ ।युवाहरू को खेलकुदमा संलग्नता बढुनका साथै चालु आर्थिक वर्षमा सञ्चालित जिल्ला प्रदेश र राष्ट्रिय स्तरका खेलकुद प्रतियोगितामा उत्कृष्ट प्रदर्शन गरेका छन ।
- माध्यमिक विद्यालयहरूमा विषयगत शिक्षकको दरबन्दी अभावलाई समाधान गर्न गाउँपालिकाले राहत अनुदान कोटा सिर्जना गरी सबै विद्यालयमा आवश्यकता अनुसार विषयगत शिक्षकको पदपूर्ति गरिएको छ ।
- उपाध्यक्ष बालबालिका शिक्षा सुरक्षा कार्यक्रमबाट ३८ वटा सामुदायिक विद्यालयका १०४६ विद्यार्थीले विभिन्न किसिमको शैक्षिक सामग्री प्राप्त गरेकाछन ।
- विद्यालय योग शिक्षा मार्फत समाजमा विद्यमान कुरीति तथा विसंगतीहरूको अन्त्य एवं मानसिक तथा शारीरिक स्वास्थ्य सुधारका लागि ध्यान केन्द्रित गर्ने उद्देश्यलेयोगमय पालिका घोषणाको कार्यक्रम संपन्न भईसकेको छ।
- हालसम्म स्वास्थ्य संस्थाहरु मार्फत २० हजार १४ जना लाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गराइएको छ जस मध्ये ६ सय ७७ जनालाईआकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान गराइएको छ ।
- पालिकालाई पुर्ण खोप पालिका सुनिश्चता तथा दीगोपना घोषणा कार्यक्रम सम्पन्न गरीएको छ ।
- यस आर्थिक वर्षमा गाउँपालिकालाई बाल विवाह मुक्त गाउँपालिका घोषणा भए सँगै जिल्लाको पहिलो बाल विवाह मुक्त गाउँपालिका भएको छ ।
- मालिकार्जुन गाउँपालिकामा रहेको १० शैर्याको मालिकार्जुन आधारभुत अस्पताल प्रभावकारी रूपमा सञ्चालनका गरिएको छ, हाल ल्याब ट्रेकीसियन, फार्मोसी सहायक, डेन्टल हाईजिनिष्ट, रेडियोग्राफर पदहरु पदपूर्ति गरिDR-Xray, Dental Setup, १५ वटा Hospital Bed, Hot air Oven, Electric Analyzer र Auto Clip जस्ता उपकरणहरु समेत व्यवस्थापन गरि अस्पतालको सेवा विस्तार गरी स्तरोन्नती गरीएको छ ।

समयमै औषधीको आपूर्ति तथा परिपूर्तिका लागि स्वास्थ्य संस्थाहरूमा निःशुल्क वितरणका लागि प्रयास औषधीको व्यवस्थापन गरीएको छ ।

इ. आर्थिक विकास (कृषि, उद्योग, पर्यटन, सहकारी, रोजगारी) का क्षेत्रमा भएका उपलब्धी:

- कृषि सहकारीसंस्थालाई व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनका क्षेत्रमा लगानी गर्न उत्प्रेरित गरिएको छ ।
- किसान सुचिकरण कार्यक्रम निरन्तर चलिरहेको छ । मालिकार्जुन गाउँपालिकाको वडा नं. २ र ३ मा ओखर पकेट र मौरी पकेट कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
- कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रमको व्यवस्थापन गरिएको छ ।
- पशु स्वास्थ्यका लागि सम्बन्धित पशु सेवा केन्द्रहरूबाट औषधी वितरण तथा अन्य पशुपालन लक्षित कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिएको छ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने कामलाई व्यवस्थित रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।
- मालिकार्जुन गाउँपालिकाका वडा ५, ६ र ७ मा ४५ जनालाई लघुउद्यम विकास मोडेल अनुसार उद्यमशीलता तालिम, सीप विकास तालिम तथा प्राविधि हस्तान्तरण गरिएको छ ।
- गाउँपालिकाको वडा नम्बर २ र ८ का १५ जना उद्यमीहरूको स्तरोन्नतीका लागि १० दिने नमकिन तथा दालमोड बनाउने एडभान्स सीप तालिम र व्यवसायिक परामर्श प्रदान गरिएको छ ।
- रोजगारी सृजना गर्न गाउँपालिकाभित्र रहेको श्रम शक्तिको लगात तयार गरि विभिन्न सीपमूलक तालिम सञ्चालन गरिएको छ । यसबाट विभिन्न तालिममा सहभागीको दिर्घकालिन रोजगारीको अपेक्षा गराइएको छ । गाउँपालिकाको बेरोजगार सुचिमा रहेको प्राथमिकताक्रम अनुसार छनौट भएका ३८ जनाले प्रत्यक्ष रूपमा विकास निर्माणका काममा सहभागी भइ कम्तीमा १०० दिनको न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभुती गरेका छन् ।
- ऐतिहासिक जोलजिवी मेलालाई पहिचानका विभिन्न कार्यक्रम सहित भव्यताका साथ सम्पन्न गरिएको छ ।

च. वन, वातावरण, जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन:

- वन ,वनस्पति ,वन्यजन्तु ,जैविकविविधता ,जलाधार व्यवस्थापनलाई समेटनेगरी यसबाट प्राप्तहुने काठ ,दाउरा ,जडिबुटी ,हरित उद्यम पर्यापर्यटनको विस्तारगएकोछ। गाउँमारहेका सामुदायिकवन उपयोग र संरक्षण सहितको वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनका अभ्यासहरू प्रारम्भगएकोछ ।

- दिगोफोहर व्यवस्थापनकालागि अध्ययनगरी नयाँप्रविधिमा आधारितभै केहीअसल अभ्यासको शालनीभएकोछ।

छ. सुशासन तथा संस्थागत विकास (कानूनी व्यवस्था, राजश्व परिचालन, संगठन संरचना, सार्वजनिक निजी साझेदारी एवं समन्वय) भएका उपलब्धी:

- सबै किसिमका योजनाहरू समयमै सम्पन्न गर्नको लागि पटक पटक निर्माण व्यवसायीलाई ताकेता गर्ने देखि लिएर स्थलगत अनुगमन तथा ताकेतामा अथक प्रयास गरिएको छ। साथै निकाशा प्राप्त रकम फ्रिज हुन नदिन समयमै बोलपत्र आव्हान गरी कार्यान्वयन गर्ने कार्यशैलीको विकास गरिसकिएको छ ।
- स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षणलाई विशेष महत्वका साथ अगाडी बढाइएको छ ।
- कार्यालयका १० लाख भन्दा माथिका सम्पूर्ण योजना तथा खरिद कार्य विद्युतीय माध्यमबाट बोलपत्र आव्हान गरी निष्पक्ष तथा खुला प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट सम्पन्न गरिएका छन ।
- गाउँपालिकाले संगठन तथा व्यवस्थापन (ओ एन एम) सर्वेक्षणगरी सो अनुसारको संगठन संरचना ,जनशक्ति र कार्यविवरण तयार गरी कार्यान्वयनमाल्याएकोछ ।
- यसगाउँपालिकाले गत आर्थिक वर्षको स्थानीय शासन कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन प्रणाली (LGPAAS) मा७५.३० अंकप्राप्त गर्न सफल भएको छ।
- राजश्वसुधार कार्य योजनाको कार्यान्वयनबाट आन्तरिक राजश्वस्रोतको दायरामा वृद्धिभएकोछ ।
- सेवा प्रवाहमा उल्लेखनीय सुधारका लागि विभिन्न चरणमा पटक पटक छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।

- आसाको संचार अशल अभ्यासमा जिल्लास्तरका स्थानीय तहहरूमध्ये उकृष्ट तथा प्रदेश स्तरमा असल १० को मल्याकनमा पर्न पर्न सफल भएको छै ।
- महालेखा परिषण प्रतिवेदन २०८१/०८२ को मुल्याकन अनुसार हामी ले लिएको लक्ष अनुसार सूर्य बेरुजुको पालिका मा पर्न सफल भएका छै ०.५७ प्रतिशत बेरुजु

आदरणीय सभा सदस्यज्यूहरू,

संघीय, प्रदेश सरकारसंगको साझेदारी, साझेदार निकायसँगको सहकार्य तथा विगतको मालिकार्जुन गाउँपालिकाको अवस्थालाई मध्यनजर गरी आगामी आ.व.२०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रमलाई निम्नानुसार प्राथमिकीकरण गरेको छु ।

१. शिक्षा क्षेत्रको समग्र विकासलाई प्रविधिमैत्री बनाउने र प्राविधिक शिक्षामा जोड दिन आवश्यक व्यवस्था मिलाएकोछ ।
२. गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवामा डिजिटल प्रविधि, विद्युतीय माध्यम लगायतका आधुनिक प्रविधिको उपयोग गरिने नीति अवलम्बन गरेको छु ।
३. गाउँपालिकाको २० वर्षे दीर्घकालीन गुरु योजना निर्माण गरी आवधिक योजना निर्माण, मध्यकालीन खर्च संरचना र योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
४. उद्यमशीलता विकास मार्फत गाउँपालिकामै रोजगार एवम् स्वरोजगार सिर्जना गरी औद्योगिक जनशक्ति उत्पादन मार्फत बेरोजगारी एवम् गरिबी न्यूनीकरण गर्ने र बढ्दो श्रम पलायनलाई रोक्रे खालका कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
५. गाउँपालिकाका गौरवका योजनाहरूका साथै अन्य ठूला योजनाहरू संघ, प्रदेश र विभिन्न विकास साझेदारहरूको सह-लगानीमा निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइएकोछ ।
६. सञ्चलानमा रहेका बहुवर्षिय एवम् क्रमागत तथा अधुरो दायित्व सिर्जना भएका आयोजनाहरूलाई उच्च प्राथमिकता दिई समग्र आयोजना कार्यान्वयन, अनुगमन र मुल्याङ्कनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
७. स्थानिय सडक सजाहस्ताइ विशेष प्राथमिकतामा राखि क्रमागतरुमा संचालनहने गरि साना तथा मझौला खालका सडक संचालनलाई प्राथमितामा राखिएकोछ ।
८. खेलाडि तथा युवहरूको चाहना लाई मध्यनजर गर्दै खेलकद पक्कनका लागि विभिन्न खेलकद प्रतियोगिता एवं खेलपर्वाधार निर्माणका लागि पाकि स्तरका शंकरपर ,मेलखेत ,बाकरजवारपटगाडा खेलमैदान झाडाकोट,पाटामा खेलमैदान हुतनाथ र प्रेमनगर खेलमैदान मालिकाजन,दमौरा खेलमैदान ,ऐरिछाना खेलमैदान विभिन्न मैदान निर्माण तथा संचालन गरिने छ ।

मालिकार्जुन गाउँपालिका वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, २०८३

१०. विभिन्न पौराणिक एवं परम्परागत इतिहास भक्तिकेने नौलो सरक्षण कार्यलाई प्रथमिकता दिएका छौं।
१०. मालिकार्जुन गाउँपालिकाको ऐतिहासिकता भक्तिकेने सन्देश मलक सचिवहरू सार्वजनिक ठाउँहरूमा निर्माण गरिने छ।
११. दिर्घरोगी तथा प्राणघातक रोग (मुटु, मृगौला, क्यान्सर,) लागेका व्यक्तिको उपचारका लागि आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने, पालिकाका सबै नागरिकको स्वास्थ्य सुधारको लागि प्रत्येक घर सबै बस्तीमा नियमित रूपमा घरदैलोमा स्वास्थ्यकर्मी अभियान सञ्चालन गर्ने, सञ्चालनमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्तरोन्नती गरी सुविधा सम्पन्न उपकरण जडान गर्दै दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गर्ने, अत्यावश्यक औषधिको नियमित आपूर्ति गर्ने, सबै नागरिकलाई स्वास्थ्य बीमामा सहभागी गराउँदै कमजोर आर्थिक अवस्थाका व्यक्ति, गर्भवती सुत्केरी महिला र जेष्ठ नागरिकलाई स्वास्थ्य सेवा तथा निःशुल्क स्वास्थ्य एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गरिनेछ।

आदरणीय सभा सदस्यज्यूहरू,

अब म यस गाउँपालिकाको आ.व. २०८३/०८४ को विषयक्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु।

१. सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:

क. शिक्षा:

१. गाउँपालिकाले लागु गरेको स्थानीय शिक्षा पाठ्यक्रम "हाम्रो मालिकार्जुन" मा उल्लेख भएका स्थानिय धार्मिक सम्पदा, लोक संस्कृति, योग, आयुर्वेद, आध्यात्मिक ध्यान तथा विवीध समुदायका जातिय तथा सांस्कृतिक पहिचानहरूको बोध गराउन अवलोकन भ्रमण पद्धतिबाट अभ्यास कक्षा र प्रयोगात्मक शिक्षा दिने जोड दिइनेछ।
२. विद्यालयशिक्षाक्षेत्रयोजना (SESP) को प्रभावकारी कार्यान्वयन सुनिश्चित गर्न स्थानीय आवश्यकता, प्राथमिकता तथा तथ्यमा आधारितस्थानीय शिक्षा योजना (LEP) तर्जुमा गरी चालु आर्थिक वर्षभित्र स्वीकृत गरिनेछ तथा आगामी आर्थिक वर्षदेखि पूर्ण रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।
३. शिक्षा नियमावली, शिक्षा नीति, बहुभाषा शिक्षा निर्देशिका जस्ता कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था मार्फत शिक्षा क्षेत्रको गुणस्तर नियमन एवम् प्रवर्द्धन गरिनेछ।

४. विद्यालय बाहिर रहेका र बिच मै विद्यालय छोड्ने बालबालिकाहरुका लागि विद्यालय शिक्षा पुरा गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ।
५. “अध्यक्ष शैक्षिक सुधार तथा शिक्षा विज्ञान प्रविधी युवा तथा खेलकुद पर्वधन कार्यक्रम” अन्तरगत विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार (विद्यालय भवन निर्माण ICTSMART Class room/मर्मतसम्भार),स्वास्थ्य तथा सरसफाईको सुविधा र आधारभुत खानेपानी सुविधा विस्तार, विद्यालय घेरबार, फर्निचर तथा करेसाबारी सुविधा विस्तार गर्दै शिक्षकहरुको व्यावसायिक क्षमता विकासको लागि लगानी गरिनुका साथै विद्यार्थिसँग शैक्षिक सम्वाद कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
६. अंग्रेजी माध्यमबाट शिक्षा दिन इच्छुक सामुदायिक विद्यालयहरुलाई पूर्वाधार तथा शिक्षक दरबन्दी लगायतका कार्यमा प्रोत्साहन दिई निजी विद्यालय सरह सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर कायम कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
७. सामुदायिक विद्यालयहरुमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपातमा विषयगत दरबन्दी एवं शिक्षक सरुवालाई व्यवस्थापन गरिनेछ।
८. “उत्कृष्ट शैक्षिक गन्तव्य मालिकार्जुनहाम्रो पहिचान” भन्ने आदर्श लक्ष्य प्राप्तिका लागि सरकारी तथा निजी क्षेत्रका शैक्षिक संस्थाहरुबाट प्रदान गर्ने उच्च शिक्षालाई थप गुणस्तरीय र सर्वसुलभ तुल्याउन त्यस्ता प्राज्ञिक संस्थाहरु सँग सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ।
९. सबै विद्यालयहरुमा पुस्तकालय, विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला स्थापनाको नीति अवलम्बन गरिनेछ।
१०. गाउँपालिकाको एकीकृत शैक्षिक सूचनाव्यवस्थापन प्रणाली (IEMIS) लाई तथ्य परक,अद्यावधिक,विश्वसनीय तथा प्रमाणमा आधारित बनाइनेछ।शैक्षिकतथ्याङ्कको गुणस्तर अभिवृद्धिगर्दै योजना निर्माण, बजेट विनियोजन, अनुगमन तथा प्रतिवेदन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ।
११. गुणस्तरीय शिक्षाको सुनिश्चितताका लागि सघन अनुगमन र सुपरीवेक्षण मार्फत सिकाइ उपलब्धि वृद्धिका विशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ साथै विज्ञान प्रविधी मेलाको आयोजना गरिएको छ।
१२. हरेक वडामा नमूना विद्यालयको अवधारणालाई जोड दिई सबै विद्यालयमा “एक विद्यालय एक करेसाबारी” स्थापना गरी म हुकाउँछु मेरो विरुवा मार्फत हरित विद्यालयको अवधारणामा निरन्तरता दिइनेछ। पालिका क्षेत्र भित्र रहेको एक सामुदायिक विद्यालयमा गरीब, अनाथ,

- असाहय, दुहुरा तथा विभिन्न लक्षित समुदायका बालबालिकाहरूलाई लक्षित गरि आवासिय विद्यालय सञ्चालन गरिनेछ ।
१३. गाउँपालिका भित्र रहेका माध्यमिक र पालिका स्तरमा बहुउद्देश्यीय खेल मैदानको प्रस्तावना गरिनेछ, साथै आधारभूत विद्यालयहरूका खेल मैदानलाई पनि व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
१४. प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयहरूमा स्थानीय उत्पादनमा आधारित विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रम, भान्साकोठा र भान्छे व्यवस्थापन, खानेपानी व्यवस्थापनका लागि बालमैत्री धाराहरू निर्माण, विद्यालय स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रमलाई विभिन्न साझेदार संस्थाहरूको साझेदारीमा थप व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाइनेछ ।
१५. शैक्षिक क्षेत्रको रूपान्तरणका लागि पालिकाले तर्जुमा गरेको दिर्घकालिन शैक्षिक गुरुयोजना प्राथमिकताका साथ लागु गरिनेछ ।
१६. अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा ऐन, २०७५ को पूर्ण कार्यान्वयनका लागि २०८४ चैत्र मसान्तभित्र गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सबै बालबालिकालाई आधारभूत शिक्षाको पहुँचमा ल्याइनेछ। विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकाको पहिचान, भर्ना, पुनःभर्ना तथा निरन्तर सिकाइ सुनिश्चित गर्न विशेष अभियान सञ्चालन गरिनेछ।
१७. हरेक वडाका १/१ जना गरिव तथा जेहेन्दार उत्कृष्ट विद्यार्थीलाई प्रवीणता प्रमाण-पत्र तहमा प्राविधिक शिक्षा अध्ययन गर्न चाहने विद्यार्थीका लागि नतिजाका आधारमा छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउन "शिक्षण सिकाई अनुदान कोष" उपलब्ध गराइनेछ ।
१८. सम्पूर्ण सामदायीक विद्यालयहरूमा योग तथा खेललाइ प्रभावकारी र क्रिडिसंवत प्रतिस्पर्धात्मक गर्नका लागि योग तथा खेल शिक्षाको व्यवस्थापन गर्ने निति लाइ अबलम्बन गरिनेछ।
१९. प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षा (ECD) लाई विद्यालय शिक्षाको आधारस्तम्भका रूपमा विकास गर्दै बालविकास केन्द्रहरूको गुणस्तर सुधार, बसाइ तथा सिकाइ कुनाको व्यवस्थापन र शिक्षक क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ।
२०. जनआन्दोलनका क्रममा आफ्नो अमूल्य जीवन बलिदान गर्नुहुने मालिकार्जुन गाउँपालिकाका शहिदहर राष्ट्रवादी नेता प्रेम सिंह धामी, मोहन सिंह धामी (विजय), नयन सिंह बोहरा, गोकर्ण जोशी लगायतका सहिदहरूको

मालिकार्जुन गाउँपालिका

स्मृतीमा सम्मान स्वरुप स्मृती दिवसको आयोजना गरिनुका साथै स्मृतीमा नेशनल सहिद स्मृति प्रतिष्ठान निर्माणका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

ख. संस्कृति सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:

१. गाउँपालिकालाई खुल्ला बहुसांस्कृतिक संग्रहालयको रूपमा विकास गर्न सार्वजनिक स्थलहरुमा बहुसांस्कृतिक पहिचान र मौलिकता झल्किने वास्तुकला, मूर्तिकला, चित्रकला जस्ता symbol हरु निर्माण गरिनेछ ।
२. गाउँपालिकाभित्र आयोजना हुने महोत्सवहरुमा विविध जातीय भेषभुषा, कला साहित्य, संगित लगायतको झाँकी सहित प्रदर्शन गर्ने नीति लिइनेछ ।
३. गाउँपालिका भित्र बोलिने मातृभाषाको संरक्षण गर्दै त्यस्ता भाषाहरुको लिपि, लेखन, व्याकरणको प्रकाशन गर्ने नीति अबलम्बन गरीनेछ ।
४. गाउँपालिका भित्र आयोजना हुने विभिन्न जात्रा, मेला महोत्सवहरुमा परम्परागत भेष-भुषा, कला साहित्य, संस्कृति, संगीत, देवगाथा जस्तै: झोणो, फाग लगायतका झाकी हरुको प्रर्वद्धन गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।

ग. युवातथाखेलकुदसम्बन्धीनितितथाकार्यक्रम:

- १.२. खेलकुद, खेलाडि तथा युवहरुको चाहना लाई मध्यनजर गर्दै खेलकद पवद्धनका लागि विभिन्न खेलकद प्रतियोगिता एवं खेलप्रवाधार निर्माणका लागि पाकि का विभिन्न क्षेत्रमा जस्तै शंकरपर, मेलखेत, बाक, रजवार पटगाडा खेलमैदान डाडाकोट, पाटाभा खेलमैदान हुननाथ र प्रेमनगर खेलमैदान मालिकाजन, दमौरा खेलमैदान न्यालपानी र एरिछना खेलमैदान मैदान निर्माण तथा संचालन गरिने छ ।
१. विषयगत खेल पुरस्कार राशीहरु स्थापना तथा दिगो व्यवस्थापन गर्दै जाने नीति लिइनेछ ।
२. वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवाहरुले आर्जन गरेको ज्ञान र सिप सदुपयोग गर्दै स्वरोजगार र उद्यमशीलता विकासका लागि गाउँपालिकाको स्थानीय आर्थिक विकास योजना अन्तरगत समावेश भएका नवप्रवर्तनशील, लगायतका प्रोत्साहनमुखी कार्यक्रम संग आवद्ध गरिनेछ ।
३. युवा स्वरोजगार र लघु उद्यम विकासका कार्यक्रमहरु मार्फत युवालाई "विदेश हैन बिजनेस" भन्ने भावना जागृत तुल्याई स्वरोजगार उन्मुख गराइनेछ।

सहायक प्रमुख
गाउँपालिका

४. युवा बेरोजगारी न्यूनिकरणका लागि सरकारी, गैरसरकारी, सहकारी तथा निजी क्षेत्रको समन्वय र सहकार्यमा सिप तथा उद्यमशील क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
५. "एक वडा, छ'ला योग पार्क तथा व्यायामशाला" को नीति लिई युवाहरूलाई प्रशिक्षणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६. रोजगार, सीप तथा उद्यमशिलता केन्द्र तथा लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत माग तथा आवश्यकताका आधारमा विभिन्न प्रकारका सीपमूलक तालिमहरू प्रदान गरी गरीबी न्यूनिकरण र जिविकोपार्जनमा सहजीकरण गरिनेछ।
७. गाउँपालिकागौरवका रूपमा रहेका अध्यक्ष कप क्रिकेट प्रतियोगिता, अध्यक्ष कप भलिबल प्रतियोगिता र राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड लगायतका रहेका खेलकुद प्रतियोगिताहरू आयोजना गर्न सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ ।
४. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम
 १. लैङ्गिक विभेद अन्त्य गर्दै लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
 २. महिला, बालबालिका, अल्पसंख्यक, भूमिहिन, अति गरिब, सिमान्तकृत समुदाय र सामाजिक बहिस्करणमा परेका वर्गको लागि उत्थानशील कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ। मुक्त हलिया, भूमिहिन, सुकुम्बासिहरूका लागि शुरुक्षित आवास कार्यक्रम लागू गरिने छ ।
 ३. ऐतिहासिक कालदेखि दलित तथा शिल्पी समुदायले, जीवन निर्वाहको रूपमा अपनाइ आएका परम्परागत पेशालाई व्यवसायिक उद्यमको रूपमा विकास गर्न सिपमूलक तालिम र पुँजि लगानी सहयोग गरिनेछ।
 ४. महिला उद्यमशीलता विकासका लागि महिलाद्वारा प्रवर्द्धित व्यवसायमा निश्चित प्रतिशत कर छुटको व्यवस्था गरिनेछ।
 ५. गाउँपालिका तथा वडान्तरीय बाल क्लब संजाललाई प्रभावकारी रूपमा परिचालन गरिनेछ।
 ६. बालविकास केन्द्रहरूको भौतिक पूर्वाधार स्तरोन्नति गरिनेछ।
 ७. गाउँपालिकामा रहेका १० वर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरिकहरूका लागि "जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम"लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
 ८. बालश्रम निवारणसम्बन्धी राष्ट्रिय गुरुर्योजना (२०७५-२०८५) ले वि.स. २०८३ सम्म सबै प्रकारका बालश्रमको अन्त्य गर्ने राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय

प्रतिबद्धता बमोजिम गाउँपालिकामा पनि सबै प्रकारका बालश्रम अन्त्यका लागि विभिन्न साझेदार संस्थाहरूसँग साझेदारीमा बालश्रम अन्त्य अभियानको रूपमा अगाडी बढाइनेछ ।

१. सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्ताको सम्बन्धमा वित्तीय साक्षरता, सामाजिक सुरक्षा प्रासिको प्रक्रिया तथा त्यसको उपभोग लगायतका विषयमा सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछन् ।

१०. सङ्घीय सरकारबाट प्राप्त अनुदानमा सञ्चालित सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता सुदृढीकरण र व्यवस्थित गर्नका लागि बायोमेट्रिक डिभाईस भेरिफिकेसनमा आधारित अनलाईन प्रणालीका लागि लागि आवश्यक थप बजेटको व्यवस्था गरी प्रभावकारी रूपमा लागु गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

११. बालश्रम, बालविवाह न्यूनीकरण तथा असहाय बालबालिकाको संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।

१२. "उपाध्यक्ष बालबालिका शिक्षा सुरक्षा कार्यक्रम" मार्फत बालबालिकाहरूको शैक्षिक सुरक्षाको सुनिश्चितता गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१३. गाउँपालिका रहेका एकल पुरुषहरूलाई सामाजिक संरक्षण गर्ने उद्देश्यले "एकल पुरुष भत्ता" को व्यवस्था गरिनेछ ।

१४. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको वास्तविक तथ्याङ्क संकलन गरी विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी निकाय तथा संस्थाहरूको सहयोगमा सहयोगी उपकरणहरूका लागि पहल गरिने छ ।

१५. जातीय छुवाछूत, अनमेल विवाह, सामाजिक कु-संस्कार र अन्धविश्वासको अन्त्य गर्न विभिन्न जनचेतनामूलक समाज सुधारका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन्। मालिकार्जुन गाउँपालिकालाई समतामूलक सवैखाले विभेद छुवाछूत मुक्त गाउँपालिका बनाउने नीति अङ्गिकार गरिनेछ ।

१६. महिला सशक्तीकरण तथा उनीहरूको क्षमता विकास गरि उनीहरूलाई आत्म निर्भर बनाउन विभिन्न किसिमका तालिमहरू सञ्चालन गरिने छ ।

१७. बालविवाह, मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी विभिन्न किसिमका चेतना मूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

इ. स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:

१. नागरिकको पहुँच सुनिश्चित हुने गरी गाउँपालिकाक्षेत्र भित्र चिकित्सकीय र प्रयोगशाला सेवा तथा अनुसन्धानात्मक कार्यहरू सञ्चालन गर्न आधारभूत अस्पताल, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना तथा स्तरोन्नती गरी रोकथाम, निदान, उपचार र पुनर्स्थापन सेवालाई सहज र नियमित बनाइनेछ ।
२. दिर्घरोगी तथा प्राणघातक रोग (मुटु, मृगौला, क्यान्सर, पक्षघात) लागेका व्यक्तिको उपचारका लागि आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने, पालिकाका सबै नागरिकको स्वास्थ्य सुधारको लागि प्रत्येक घर सबै बस्तीमा नियमित रूपमा घरदैलोमा डाक्टर सहीतको घरदैलो अभियान सञ्चालन गर्ने, सञ्चालनमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्तरोन्नती गरी सुविधा सम्पन्न उपकरण जडान गर्दै दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गर्ने, अत्यावश्यक औषधिको नियमित आपूर्ति गर्ने साथै सबै नागरिकलाई स्वास्थ्य बीमामा सहभागि गराउँदै कमजोर आर्थिक अवस्थाका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिकलाई निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिनेछ ।
३. पुर्ण संस्थागत सुत्केरी अभियान र शुन्य कुपोषणका लागि विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनु को साथै संघ र प्रदेश सरकारसंगको समन्वयमा गर्भवती महिलाको गर्भावस्थाको निःशुल्क परीक्षण पर्न ग्रामीण अल्ट्रासाउण्ड कार्यक्रम विस्तार गरिनेछ ।
४. महिलाको पाठेघरको मुखको क्यान्सर, स्तन क्यान्सर, आङ्ख्रि, मुटु, कलेजो, मृगौला सम्बन्धी रोगको पहिचान एवम् निदान गर्न वडा स्तरमा विशेषज्ञ सहितको स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन लाई निरन्तरता दीइनेछ ।
५. विद्यार्थीहरूलाई जिवनमा आइपर्ने विभिन्न स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्या लागी सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा “विद्यालय नर्स कार्यक्रम” बाट स्वास्थ्य परिक्षण कार्यक्रमसञ्चालन गरिनेछ ।
६. स्वस्थ जीवन शैली अवलम्बनको माध्यमबाट सर्ने तथा नसर्ने रोगको रोकथाम तथा न्यूनीकरण गर्न आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाको पहुँचबाट टाढा रहेका वडा तथा विद्यालयहरूमा आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रमलाई निरन्तरता तथा वडाहरूमा योग शिविर तथा नागरिक आरोग्य कार्यक्रम लगायत शिविर संचालनलाई आगामी आर्थिक वर्षमा पनी निरन्तरता दिइने छ ।
७. यस मालिकार्जुन गाउँपालिका भित्र रहेका टुहुरा बालवालीका तथा अति विपन्न एकल महिला र गर्भवती सुत्केरी महिलाहरूका साथै

जेष्ठनागरीकहरूका लागि निशुल्क रूपमा एम्बुलेन्स सेवा दिने व्यवस्था मिलाइने छ ।

८. दिगो पोषण सुरक्षाका लागि "एक घर एक करेशावारी,वाहै महिना घरमै हरियो तरकारी" कार्यक्रम लागु गर्न पहल गरिने छ ।

९. नसर्ने रोग छनौट र व्यवस्थापन तथा दन्त उपचार सेवा लाइ प्रार्थमिकतामा राखि कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छन।

१०. मालिकार्जुन गाउँपालिकालाई क्षयरोग मुक्त गाउँपालिका बनाउन अभियानलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

११. "पशुपंक्षी पालौ कुपोषणलाई फालौ"अभियान सञ्चालन गरिने छ।

१२. गाउँपालिकामा रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यार्थी तथा कर्मचारीहरूको ६/६ महिना मा स्वास्थ्य परिक्षण तथा बालबालिकाहरूलाई जुका संक्रमण नियन्त्रणका लागि जुकाको औषधी तथा आइरन फोलिक एसिड चक्री खुवाउने व्यवस्था मिलाइनेछ।

१३. बर्थिङ्ग सेन्टर र स्वास्थ्य क्लिनिकहरूको सेवालाई स्तरोन्नति गर्ने क्रममा प्रयोगशाला सहितको सेवा उपलब्ध गराउने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

१४. आर्थिक रूपमा अति विपन्न गाउँपालिका वासीहरूको स्वास्थ्य जाँच र उपचारका लागि निजहरूलाई अस्पताल ल्याउन-लैजान एम्बुलेन्स सेवालाई प्रभावकारी बनाउन "एम्बुलेन्स व्यवस्थापन कोष"लाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१५. अर्गानिक खेतिको विस्तार र तरकारी तथा खाद्यान्नमा विषादीको उचित व्यवस्थापन गर्न विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।

१६. गाउँपालिका रहेका मानसिक स्वास्थ्य समस्या भएका व्यक्तिहरूलाई आवश्यक परामर्स तथा उपचारात्मक सेवाका लागि "मानसिक स्वास्थ्य कार्यक्रम"लाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१७. महिला स्वस्थ स्वयंसेविकाहरूको दक्षता विकास तालिम उपलब्ध गराई उनीहरूको सेवालाई प्रभावकारी तुल्याइनेछ ।

१८. स्वास्थ्य संस्थाहरूको प्रभावकारी सेवा विस्तारका लागि सार्वजनिक संस्था निजी क्षेत्र र गैरसरकारी संस्थाहरूसँग सहकार्यको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

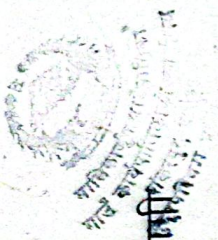
१९. बैकल्पिक र प्राकृतिक/चिकित्साको माध्यमबाट स्वास्थ्य जिवनयापन गर्न फिजियोथेरापी रयोग प्रशिक्षणलाई निरन्तरता दिइनेछ।

२. आर्थिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:

१. स्थानीय आर्थिक विकासलाई योजनाबद्ध रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ यस अन्तरगत स्थानीय प्रतिस्पर्धी वस्तु वा सेवाको सहभागितामूलक पहिचान गरी ती वस्तु वा सेवाहरूको समग्र मुल्य श्रृङ्खला (उत्पादन देखि बजारीकरण सम्म) मा गाउँपालिका, निजीक्षेत्र, र सहकारी (समुदाय) समेतको सहकार्यमा स्थानीय आर्थिक विकासका योजना अन्तरगतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन ।
२. उल्लिखित बमोजिम स्थानीय आर्थिक विकासका सम्भावनाहरूको पहिचान र ब्यावसायिक परिचालनका लागि गाउँपालिकाले विशेष पहल गर्नेछ । यसका लागि स्थानीय तहमा ब्यावसायिक वातावरणको विकास गर्न गाउँपालिकाले निजीक्षेत्र, सार्वजनिक क्षेत्र र सहकारी (समुदाय समेत) को सहभागिता रहने गरी एक स्थानीय "आर्थिक विकास सम्वाद मञ्च" गठन गर्नेनिति अवलम्बन गरिनेछ ।
३. उद्योग, पर्यटन तथा रोजगार सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:
 १. उद्योग व्यवसाय दर्ता, नविकरण, स्थानान्तरण तथा नामसारी जस्ता प्रशासनिक प्रकृत्यालाई सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी सरलीकरण र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
 २. लगानी मैत्री नीति तथा औद्योगिक पूर्वाधार सुदृढीकरण गर्दै उद्योग तथा पर्यटनको विकासको नीति लिइनेछ।
 ३. वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त रेमिटेन्सको ब्यावसायिक तथा उत्पादनमुलक क्षेत्रमा लगानी गर्ने वातावरण निर्माण गर्न विशेष पहल गरिनेछ।
 ४. उद्यमीहरूको उत्पादनलाई बजारीकरण गर्नका लागि स्थानीय स्तरमा आयोजना हुने मेला महोत्सवहरूमा प्रदर्शनीका लागि सहयोग गरिनेछ ।
 ५. पर्यटन मार्फत आर्थिक समृद्धि हासिल गर्न गाउँपालिकाको पर्यटन गुर्योजना तर्जुमा गरी सोही आधारमा पर्यटन पूर्वाधार विस्तार र पर्यटन विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
 ६. गाउँपालिकाक्षेत्र भित्रका धार्मिक पर्यटकीय स्थलहरू जोडने जस्तै: शिखर धाम पदमार्ग, हुनैनाथ पदमार्ग लगायत अन्य धार्मिक धरोहरहरूको संजाल निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
 ७. विभिन्न जात जातिहरूको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, धार्मिक पहिचान अवगत गराउन पर्यटकहरूलाई होमस्टेसहित स्थानीय अर्गानिक तरकारी तथा अन्य

(Signature)
18

खाद्य उत्पादन पाहुनाको रूपमा राष्ट्र होम स्टे वस्ती निर्माण का लागि प्रस्तावना का आधारमा छनौट गरिनेछ।

८. अन्तर गाउँपालिका/नगरपालिका सम्बन्ध प्रवर्द्धन गर्दै अन्य स्थानीय तहहरूका असल अभ्यासलाई अनुसरण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न थप राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गाउँपालिका/नगरपालिकाहरूसँग भगिनी सम्बन्ध विस्तार गरिनेछ।

९. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरू तथा विभिन्न ज्ञान, सीप सिकेका युवायुवातीहरूको रोजगार सेवा केन्द्रमा तथ्याङ्क अध्यावधिक गरी उनीहरूले सिकेको ज्ञान, सीप र प्रविधि अनुसार व्यवसाय तथा उद्यम गर्न चाहने युवायुवतीहरूलाई “अध्यक्ष स्वरोजगार कार्यक्रम” मार्फत उत्पादनमूलक उद्यमशीलता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।

१०. विभिन्न किसिमको सीप सिकेका तथा रोजगारीको खोजिमा रहेका व्यक्तिहरूमा रहेको सीप र ज्ञानको विवरण समेत रोजगार, सीप तथा उद्यमशीलता केन्द्रमा तथ्याङ्क अध्यावधिक गरी त्यस्तो जनशक्तिलाई उपलब्ध हुने निर्माण, सेवा, व्यवसाय, उद्योग, सहकारी, कृषि लगायतका क्षेत्रमा रोजगारदातासँग समन्वय गरी रोजगारी प्रदान गर्न सहजीकरण तथा आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

११. वडा नं. ६ मा रहेको ऐतिहासिक उकू श्रीमहलको पुर्ननिर्माण गर्न पुरातत्व विभाग संगनिरन्तर सहकार्यगरिनेछ उकू क्षेत्रलाई विश्व सम्पदा सचिमा सचिकृत गर्न ससाभेदार निकाय संग सहकार्य गर्ने।

१२. बेरोजगारी समस्यालाई समाधान गर्नको लागि आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धनका लागि गाउँपालिका स्तरमा एक गारमेन्ट उद्योग सञ्चालनमा ल्याइनेछ।

१३. पर्यटन पर्वद्धन गर्न निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरी होटेल, रेस्टुरेन्ट, होमस्टे, पदमार्ग लगायतका क्षेत्रको विकास गरिनेछ।

१४. यस गाउँपालिका भित्र रहेका सबै मठ मन्दिरहरू एवं धार्मिक शक्ति पिठहरूको लगत तथा अभिलेख राखिनुका साथै तिनको संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि उचित व्यवस्थापन गरिनेछ।

१५. मालिकार्जुन गाउँपालिका को पहिचान सांस्कृतिक विराशत हर झोडो, फाग, सगुन, दुस्को, अठवालि, ठाडो खेल, चैतालो, भाड तथा अन्य शुभ कार्यमा गाईने, सगुन, कथा किम्वदन्ति, विभिन्न देवि देवताको जनधुति आदि संस्कृति एवं अन्य अमूल्य निधीहरूको अध्ययन, अनुसन्धान, साथै

19

विध्यालयको स्थानिय पाठ्यक्रममा समावेश गरी सम्बर्द्धन संरक्षण र प्रवर्द्धन मा जोड दीइनेछ ।

१६. यस क्षेत्रकै सबै भन्दा अग्लो ठाउँ मालिकार्जुन गाउँपालिकाको न्वालपानी दमौरामा नागरिक आरोग्य केन्द्र, पार्कआदिको व्यवस्थापन गरी पर्यटकहरुलाई आकर्षण गर्ने नीति अगाडी बढाइने छ ।

१७. गाउँपालिकामा विद्यमान बेरोजगारी अन्त्य सँगै उत्पादनसील रोजगारी बृद्धिका लागि मालिकार्जुन गाउँपालिकाको रोजगार रणनीति बमोजिम संघिय सरकारको राष्ट्रिय रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम सँग आवश्यक साझेदारी गरी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछन् ।

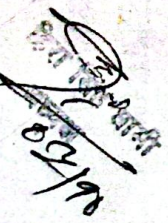
१८. प्रवासीकामदार तथा तिनीहरुको परिवारको अधिकारको सुनिश्चितगर्ने नीति लिईनेछ । जसको लागि प्रदेशसरकार, वैदेशिक रोजगार बोर्ड तथा संघीय सरकारसँगको मन्वय तथा लागत साझेदारीमा आप्रवासीकामदार र उनीहरुको परिवारलाई लक्षित गरी सुरक्षित वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी सूचना प्रवाह, न्यायकोलागि समन्वय सहजीकरण, मानसिक स्वास्थ्य तथा मनोसामाजिक परामर्श सेवा, वित्तीयसाक्षरता र सीप अभिवृद्धिगर्नका लागि लक्षित कार्यक्रम संचालन/समन्वय गरिने छ ।

१९. फर्केका आप्रवासी श्रमिकहरुलाई संगठित गराई उनीहरुमा भएका व्यवसायिक ज्ञान, सीप र अनुभवलाई उपयोग गर्न । स्थानीय स्तरमा श्रमिक तथा तिनका परिवार सम्मिलित सामाजिक,सँस्था/सहकारी स्थापना/विस्तार गरी पुँजी निर्माण, उद्यमशिलता बिकास तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न सहूलियत कर्जा व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ ।

२०. श्रम र रोजगारीकोक्षेत्रको समुचित व्यवस्थापनको लागि श्रम आप्रवासन नीति तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनकोलागि व्यवस्था मिलाइनेछ । स्वरोजगार, आन्तरिक रोजगार साथै वैदेशिक रोजगारसँग सम्बन्धित विषयलाई व्यवस्थित गर्न यस स्थानीय तहको संगठन संरचनामा श्रम तथा रोजगार शाखा विस्तार गरी रोजगार, सीप तथा उद्यमशिलता केन्द्र मार्फत आवश्यक सेवाहरुलाई एकिकृत रुपमा प्रवाह गरिने छ ।

४. कृषि तथा पशुपंक्षी सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:

१. उच्च मुल्यका फलफूल, तरकारी तथा अन्नबालीहरुको पकेट क्षेत्रहरु पहिचान गरी सघन कृषि क्षेत्र निर्धारण गरी ती स्थानहरुमा व्यावसायिक कृषि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२. रैथाने बालीहरुको विउ संरक्षण, खेती विस्तार र बजारीकरणको लागि विशेष प्रबन्ध मिलाइनेछ। साथै उत्पादनमा आधारीत अनुदान कार्यक्रमलाई अगाडी वढाउने निति अबलम्बन गरीनेछ।
३. कृषि उपजको आयात प्रतिस्थापनको नीति लिई कृषि तथा पशुपालनलाई आधुनिक प्रविधिमा आधारित तुल्याउदै व्यवसायीकरण गरिनेछ।
४. गाउँपालिकाभित्र कृषक सुचीकरण फर्म सुचीकरण समुह सुचिकरण को आधारमा लागत साझेदारीमा आधारीत कार्यक्रम संचालन गर्न खण्डकृत/वर्गिकृत एवं विस्तृत तथ्याङ्क आधार निर्माण गरिनेछ।
५. सार्वजनिक-निजी साझेदारी अन्तर्गत सरकारी, गैरसरकारी, निजी क्षेत्र, कृषि सहकारी र कृषि समुहहरु सितको सहकार्यमा खेतीयोग्य रहेको बाँझो जग्गाको उपयोग गरी फलफूल, तरकारी, मसला खेती, कृषि वन, घँस खेती, पशुपालन तथा अन्य उत्पादनमूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी उत्पादनशील रोजगारी सृजना गरिनेछ।
६. व्यावसायिक कृषि पकेट क्षेत्रमा सिंचाई, कृषि सडक, विद्युतिकरण, कृषि बजार, संकलन केन्द्र सित भण्डार तथा गोदाम घरहरुको पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ।
७. खेतियोग्य जमिनको पहिचान गरी कृषियोग्य जमिनमा उत्पादन उपयोग योजना बनाई माटो सुहाउँदो खेती गर्नका लागि आधुनिक यन्त्रको प्रयोग गरी नवीनतम प्रविधि मार्फत कृषि व्यवसाय तिर आकर्षित गर्न कृषि यान्त्रीकरण कार्यक्रम लागु गरिनेछ।
८. सम्भावना रहेका बस्तीहरुको पहिचान गरी आधुनिक प्रविधिमा आधारित कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रम लागु गर्न पकेट क्षेत्र घोषणा गरी कृषि उपजको उत्पादनका लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्न मागमा आधारित अनुदान सहित परामर्श सेवा उपलब्ध गराइनेछ।
९. कृषिजन्य वस्तुको उत्पादन वृद्धि गर्न किसानले भोगुपरेका समस्याहरुको समाधान गर्नका लागि "एक वडा एक प्राविधिक" जनशक्तिको व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दीइनेछ साथै कृषि एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरिनेछ।
१०. सम्भाव्यताका आधारमा बाली विशेषका पकेटक्षेत्रहरु निर्धारण गरी सोही अनुसार आधुनिक एवम् वैज्ञानिक तरिकाको खाद्यान्न, तरकारी, दूध, फलफूल, मसलावाली, नगदे वाली, ज्याउ, माछापालन, पशुपन्छी र मौरीपालन जस्ता कृषि तथा पशुपालन कार्यक्रमहरुलाई

व्यवसायीकरण गर्न कृषि समूह, कृषि सहकारी र व्यक्तिगत फर्महरूलाई प्रोत्साहन दिइनेछ ।

११. पशु स्वास्थ्य सेवामा विस्तार, नक्ष

सुधार, कुत्रिमगर्भाधान, पशुआहारमा सुधार र पशुस्वास्थ्य सेवाको लागि प्राविधिक जनशक्तिको परिचालन मार्फत मालिकार्जुन गाउँपालिकालाई पशुपालन क्षेत्रको रूपमा विकास गरी मासु तथा दूधको लागि आत्मनिर्भरता तर्फ उन्मुख एवं प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१२. सार्वजनिक वनक्षेत्र, सडक तथा राजमार्गको किनारामा फलफूल र अन्य विरुवा रोपण कार्य गर्ने र संरक्षण गर्ने कार्यक्रम अभियानका रूपमा संचालनमा ल्याइने छ ।

१३. "मेरो बालक मेरो वृक्ष" कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।

१४. पशुपन्छिमा फैलिनै विभिन्न रोगहरूको उपचारका लागि सेवाको विस्तार गर्न पशु स्वास्थ्य सेवा गाउँ घर क्लिनिक कार्यक्रम तथा शिविर सेवा सबै वडा कार्यालय तथा वडा कार्यालयहरूको समन्वय तथा साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१५. पशुपालन व्यवसाय लाई उत्पादनशील तथा नक्ष सुधारका लागि उन्नत पशुपालन तथा कृतिम गर्भाधान कार्यक्रम संचालन गरी प्रभावकारी ढंग बाट निरन्तरता दिइने छ ।

१६. पशु नक्ष सुधार अनतर्गत भैसी प्रवर्द्धन लाई प्राथमिकतामा राखी बाँजो रहेको तथा कबुलुनियती वन मार्फत घाँस खेती कार्यक्रम लागु गरी घाँस फर्म को स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।।

५. सहकारी सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:

१. सहकारी संस्थाहरूको संस्थागत सुशासन प्रवर्द्धन गर्दै निच्छेपकर्ताहरूको हित संरक्षणका लागि अनुगमनलाई प्रभावकारी तुल्याइनेछ।

२. उच्च प्राथमिकतामा रहेको उत्पादन, उत्पादकत्व र रोजगारीलाई पालिकाभिन्न रहेका कृषि सहकारी संस्थाहरू सञ्चालन गरिनेछन् । तथा रोजगारी सृजना सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन् ।

३. गाउँपालिका भिन्न स्थापना हुने कृषि समूह निजी फर्म र सहकारीहरूको दर्ता तथा कार्य क्षेत्र अनुगति जस्ता विषयहरूलाई व्यवस्थित ढंगले अघि बढाइनेछ।

४. गाउँपालिकामा रहेका सहकारी संस्थाहरू सँग समन्वय गरि गाउँपालिकाका सबै क्षेत्रमा अनुदानमा नुन ढुवानी गरिनेछ ।

५. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र निस्क्रीय रूपमा रहेका सहकारीहरूको अभिलेखिकरण गरी सक्रीय संचालनका लागि आवश्यक परामर्श सहीतको सेवा र वित्तिय जोखिमको सुनिसश्चताका नियमित अनुगमन, प्रोत्साहन, ढण्ड, जरिवना लगायत खारेजि सम्मका आवश्यक प्रकृयाका लागि पहल गरिनेछ ।

६. सूचना तथा संचार सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:
१. नागरिकहरूको सूचनाको हकको सम्मान गर्दै गाउँपालिकालाई सूचनामैत्रि बनाइनेछ ।
 २. डिजिटल नेपाल अभियानको कार्यविधि अनुसार सबै स्वास्थ्य संस्था, विद्यालय, वडा कार्यालय, सहकारी संस्था र सामुदायिक संस्थाहरूमा द्रुत गतिको इन्टरनेट/इन्ट्रानेट जडान गरि गाउँपालिकाबाट उपलब्ध गरिने हरेक सेवालाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने प्रणालीको स्थापना गर्ने, सेवा प्रदायकका सबै टावरमा 4G डिभाईस तथा फाईबर नेट जडान गर्न पहल गरी सेवा सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
 ३. अन्तरविषयक क्षेत्र (Cross cutting issues) जस्तै दिगोपन, लैङ्गिक समावेशीकरण, किशोर किशोरी तथा युवा, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सांस्कृतिक विविधता, स्थानीय विषय (Local Content) संग सम्बन्धित विषयहरूमा सूचान प्रविधिको अधिकतम प्रयोग सुनिश्चित गरिनेछ।
 ४. गाउँपालिका अन्तर्गतका माध्यमिक विद्यालयहरूमा डिजिटल लाइब्रेरी स्थापना गर्न तर्फ पहल गरिनेछ।
 ७. न्याय, कानून तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:

१. न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र भित्रका विवादहरूको शीघ्र निरूपण गरी प्रभावकारी न्याय सम्पादन गर्न आवश्यक नीति तथा कानूनहरूको प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
२. न्यायिक कार्य संचालन गर्न परामर्सदाता बाट सेवालिन सकिने बावस्था मिलाइनेछन।
३. मानव अधिकारको सम्मान, संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक नीति तथा कानून तर्जुमा गरी प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
४. न्याय सम्पादनको कार्यलाई थप ब्यवस्थित गर्न यस सम्बन्धी सम्पूर्ण प्रक्रियालाई डिजिटल जस्टिस सिस्टम तयार गरी लागु गरिनेछ ।

५. गाउँसभामा न्यायिक समितिको वार्षिक प्रतिवेदन पेश तथा अध्यावधिक फर्काउने कार्य गरीनेछ।

६. सुशासन सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम: स्थानीय सरकारमा जनप्रतिनिधिको दोस्रो कार्यकालको चौथोवर्ष पुराभई पाँचौं अर्थात् अन्तिम वर्षचलिरहेको सन्दर्भमा आगामी आर्थिक वर्ष लाई गाउँपालिकाले गरेका असलर अनुकरणीय अभ्यासहरूको सङ्कलन, प्रकाशन र प्रचार प्रसार गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिई असल अभ्यास र सिकाइ आदानप्रदान वर्षको रुपमा वर्षभरी गतिविधिहरू सञ्चालन गरिनेछ।
७. गाउँपालिकाभित्रका नागरिकहरूको गुनासो तथा सेवा सम्बन्धी जिज्ञासा सुन्ने र सो को सम्बोधन जनतासँग अध्यक्ष कार्यक्रम अन्तर्गत मासिक रुपमा एकपटक सामाजिक संजालको माध्यमबाट गर्ने गरी नागरिक गुनासो ब्यवस्थापन प्रणालीमा "हेल्लो अध्यक्ष कार्यक्रम"लाई निरन्तरता दिइनेछ।
८. आर्थिक तथा प्रशासनिक अनुशासन कायम गर्ने सम्बन्धमा बाँकीको बक्यौता, पेशकी, बेरजु लगत विवरण अद्यावधिक गरी कडाईका साथ असुल उपर एवम् फर्छाँट गर्ने कार्य अगाडी बढाइनेछ।
९. गाउँपालिका कार्यालयको मानव संसाधन पर्याप्त नभएका क्षेत्रमा सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूलाई सहजकर्ता वा विशेषज्ञको रुपमा प्रयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
१०. जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूको सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिको लागि आवश्यक तालिम, गोष्ठी तथा अध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रमलाई परिणाममुखी बनाइनेछ।
११. गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सम्पूर्ण सेवा र विकास निर्माणमा हुनसक्ने भ्रष्टाचार, अपारदर्शिता तथा ढिलासुस्तीमा शुन्य सहनशीलताको नीति अख्तियार गरिनेछ। सो कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक वडा कार्यालयहरू र सार्वजनिक स्थानहरूमा गाउँपालिकाको तर्फबाट सुझाव पेटिकाहरू राखिने छ।
१२. गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सबै सेवाहरूमा प्रविधि मैत्री बनाइ कागज विहीन प्रणाली बनाउन विद्युतीय प्रणालीलाई जोड दिइने छ।

2075/2076

८. आधारभुत वस्तु तथा सेवाको सहज आपूर्ति र गुणस्तर कायम गर्न नियमित रूपमा बजार अनुगमन गर्ने र यस्तो अनुगमनमा उपभोक्ताहरूलाई समेत संलग्न गराइनेछ।

९. गाउँपालिका भित्रका सार्वजनिक तथा सरकारी जग्गाहरूको मिहिन ढंगले खोज तथा अध्ययन गरी अभिलेख राखी त्यस्ता जग्गाहरूको संरक्षण निरन्तरता गरिनेछ।

१०. गाउँपालिकाभित्र रहेका असंगठित क्षेत्रका मजदुरहरूको तथ्याङ्क संकलन तथा अभिलेख व्यवस्थापन गरी निजहरूको रोजगार तथा सेवाको सुरक्षा र निजहरूको हित प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

११. विपन्न र न्यून आय भएका घर परिवार पहिचान भइ परिचयपत्र प्राप्त भएका लक्षित वर्गका लागि लक्षित कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन।

१२. सार्वजनिक खर्चलाई वैज्ञानिक अनुमान योग्य र नतिजामुखि तुल्याउन मध्यकालिन खर्च संरचना (MTEF) पद्धति प्रयोगमा ल्याइने छ।

१३. संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र अन्य स्थानीय तहहरूसँग आपसी सहकार्य र समन्वयको लागि अन्तर समन्वय तथा सहकार्य नीति तर्जुमा गरिनेछ।

१४. गाउँकार्यपालिका मातहतमा रहेका राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरूको वार्षिक कार्यसम्पादन मुल्यांकनका आधारमा उत्कृष्ट कर्मचारीहरूलाई थप प्रोत्साहान तथा सम्मान गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ।

१५. मालिकार्जुन गाउँपालिका शुन्य बरुगुगाउँपालिका बनाउन आवश्यक पहल गरिने छ।

१. वन, वातावरण, जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:

क. खानेपानी तथा सरसफाई:

१. खानेपानीको जटिलतम समस्याको तत्कालिन, अल्पकालिन र दिर्घकालिन समाधानका लागि सम्भाव्य स्रोतहरूको खोजी तथा योजना तयार गरी खानेपानीको उत्पादन तथा वितरणको ब्यवस्था मिलाइनेछ।

२. जलाधार संरक्षण कार्यक्रम संचालन गरी गाउँपालिकाभित्र रहेका भूमिगत पानीका मूलहरू, जलाधार र सिमसार क्षेत्रहरूको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन गर्दै ती श्रोतहरूबाट खानेपानी आपूर्तिको प्रबन्ध मिलाइनेछ।

मालिकार्जुन गाउँपालिका
सुदूर पश्चिम प्रदेश

३. विभिन्न खोला, नदी तथा अन्य स्रोतबाट खानेपानीलाई आपूर्ति गर्ने व्यवस्थाको लागि प्राविधिक सम्भाव्यता अध्ययन गरी संघ सरकार र प्रदेश सरकारको सहकार्यमा निर्माण कार्य अघि बढाइनेछ।
४. जल पुनर्भरण योजना र वर्षातको पानी संकलन गर्ने प्रविधिलाई उपयोगमा ल्याउन कार्यप्रारम्भ गरिनेछ।
५. सडक किनारा र सार्वजनिक स्थानहरूलाई हरियाली र सुन्दर तथा सफा राख्ने कार्य गरिनेछ।
६. प्लाष्टिक जन्य फोहोर नियन्त्रण तथा न्यूनिकरण गर्न प्लाष्टिक झोलाहरूको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै लगिने छ।
७. गाउँपालिका रहेका सार्वजनिक स्थलहरूमा सार्वजनिक शौचालयहरू निर्माण गरिनेछ।
८. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको विकासको लागि कार्यपालिका मातहत रहेको खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन बोर्ड र, सो मातहत पालिका स्तरमा आवश्यक जनशक्ति सहितको वास युनिट मार्फतसबै निर्मित आयोजनाहरूको दिगोपनको लागि पालिकाले उपभोक्ता समिति कार्यसंचालन निर्देशिका र खानेपानी योजना विस्तार तथा मर्मत सम्भार कार्यविधिका आधारमा खानेपानी योजनाहरूको सुचिकरण, दर्ता तथा नविकरण गरी सुचिकृत योजनाहरूमा दिगोपनाका लागी उपभोक्ता समितिहरूको सशक्तिकरणमा जोड दिन क्षमता अभिवृद्धीका कृयाकलाप संचालन गरिनेछन।
९. वस्तीस्तरमा मुहान नभाएर खानेपानीको समस्या रहेका स्थानहरूमा संघ तथा प्रदेश सरकारको सहकार्यमा लिफ्टिङ खानेपानी योजनाहरू सञ्चालन गरिनेछ। साथै उक्त योजनाहरू सञ्चालनको क्रममा खपत भएको विद्युत महसुलमा ५०% अनुदान दिने नीति लिईनेछ।
१०. प्रत्येक खानेपानी तथा सरसफाइ योजनाहरूलाई दिगो रुपमा संचालन तथा सम्भार कार्यका लागी योजनाको प्रकृति र लाभान्वित घरधुरीहरूको आधारमा हरेक योजनाका लागी पानी हेरालु (पलम्बर)को व्यवस्था गरिनेछ।
११. खानेपानी उपभोक्ता समितिहरूलाई आफ्नो योजना प्रति थप उत्तरदायी बनाउनका लागि लिफ्टिङ खानेपानी आयोजनाहरूमा प्रयोग हुने खानेपानी मोटर पम्प खरिद तथा आयोजना निर्माणमा उपभोक्ता समिति सँग साझेदारी गरि खरिद र निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ।

 २०८३

१२. वास युनिट मार्फत गाउँपालिका खानेपानी तथा सरसफाइ गुरुयोजना (वास प्लान) लाई अध्यावधिक गरी दातु निकाय (सरकारी तथा गैरसरकारी) हरु सित साझेदारीमा योजना निर्माणका लागि वास प्लान को वजारीकरणमा व्यापक जोड दिइनेछ ।

१०. वातावरण, जलवायु परिवर्तन तथा विपद व्यवस्थापन:

१. नेपाल जलवायु नमना कार्यक्रम संचालन गरिने छ । जलवायु परिवर्तनको प्रतिकूल प्रभावहरूलाई अनुकूलन गर्न गाउँपालिकाको क्षमता बढाउने साथै खाद्य उत्पादनलाई प्रतिकूल असर नपर्ने किसिमले जलवायु उत्थानशीलता वृद्धि गर्ने । न्यून हरित ग्यास उत्सर्जनलाई विकास गर्न प्रेरित गर्ने र सो सम्बन्धी अनुभव आदान प्रदान गरी गाउँपालिकाको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
२. पूर्वाधार आयोजनाहरूको कार्यान्वयन गर्दा त्यस्ता आयोजनाहरूले वातावरणमा पार्ने असर न्यूनीकरणको लागि प्रारम्भिक वातावरणिय परिक्षण (IEE) र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) अध्ययन गरिनेछ ।
३. खाली जग्गामा वृक्षारोपण, हरियाली प्रवर्द्धन तथा वनको संरक्षण र हैसियतमा सुधार गरी जल, जमीन तथा वातावरणको संरक्षण र जीविकोपार्जनको अवसरमा वृद्धि गरिनेछ ।
४. पोखरी संरक्षण, पहिरो तथा गल्छ नियन्त्रण, विकासका पूर्वाधारको संरक्षण र नदि नियन्त्रण गरी जल, जमिन तथा जलाधारको संरक्षणगरिनेछ ।
५. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा भएको स्थानीयतहको अधिकार क्षेत्र बमोजिम निजी वन दर्ता, विधान कार्ययोजना निर्माण गरी निजी वन दर्ता अभियान प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाइनेछ ।
६. भूसूचना प्रणालीको प्रयोग उच्च जोखिमयुक्त क्षेत्रको नक्शाङ्कन, जोखिमको विश्लेषण तथा जोखिम न्यूनीकरण योजना तयार गरिनेछ ।
७. विपद जोखिम न्यूनीकरण र ब्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गरी सो अनुसार विपद पुर्व तयारी, विपद न्यूनीकरण, प्रतिकार्य ,

(Signature)
27/08/2024

पुनर्स्थापना, पुर्व अनुमान सुचना प्रवाह विपद् व्यवस्थापनमा सहभागी संघस्था हरुलाई सहकार्यलाई ब्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ । साथै विपद् कोषको ब्यवस्था गरिनेछ।

८. हुंगा गिट्टि बालुवा जस्ता नदीजन्य पदार्थ र अन्य प्राकृतिक श्रोतहरुको अनाधिकृत एवं अवैज्ञानिक दोहनलाई नियन्त्रण गरिनेछ।
९. भुकम्पीय जोखिम न्यूनिकरणको लागि भुकम्प प्रतिरोधि भवन तथा संरचना निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ।
१०. विपद् जोखिम व्यवस्थापन कोषमा रकम अभिवृद्धि गर्दै प्रभावकारी श्रोत परिचालन गरिनेछ।
११. गाउँपालिकाको विपद् जोखिम नक्साङ्कन गरी स्रोती आधारमा विशिष्ट प्रकृतिका विपद् जोखिम प्रतिकार्य तथा पुनर्उत्थान कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।
१२. सम्बेदनशील जलाधार क्षेत्रका जमिनहरुको अतिक्रमण नियन्त्रण गरिनेछ ।

११. भौतिक पूर्वाधार विकास (बस्ती विकास, आवास तथा पूर्वाधार सडक)सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:

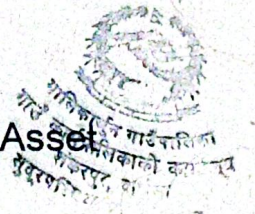
१. आवधिक योजना, आवास योजना, र बस्ती विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।
२. पूर्वाधार निर्माणका आयोजनाहरु संचालन गर्दा लागत-लाभ विश्लेषणका आधारमा उच्च नतिजा एवं प्रतिफल दिने, समतामूलक विकासको आधारको रुपमा रहने, पिछडिएका र कम विकसित क्षेत्रलाई मूल प्रवाहिकरणमा ल्याउन सहयोग गर्ने आयोजनाहरु पहिचान गरी "आयोजना बैंक" तयार गरिने छ। सो बैंकमा समाविष्ट आयोजनाहरुमा मात्र बजेट विनियोजन गर्ने नीति लिइनेछ।
३. गाउँपालिकाको भूउपयोग क्षेत्र निर्धारण गरी वस्ति विकास योजना सहित भौतिक विकास गुरुयोजना तयार गरी आवास तथा वस्ति विकास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण लगायत पूर्वाधार निर्माण कार्य ब्यवस्थित र गुणस्तरीय रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
४. दिर्घकालिन लगानी मार्ग दर्शनका लागि गाउँपालिका सडक गुरुयोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

मालिकार्जुन गाउँपालिका

५. आवासको हकलाई सुनिश्चित गर्न सुरक्षित तथा रोजगारीको समेत व्यवस्था हुन सक्ने स्थानमा जग्गा प्राप्त गरी सहूलियत आवास योजना कार्यान्वयन गरिनेछ । यसका लागि निजीक्षेत्र संग साझेदारी समेत गर्न सकिनेछ ।
६. एकिकृतवस्ति विकास योजनाद्वारा निर्दिष्ट गरेका पूर्वाधारहरूको निर्माण कार्यका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र साझेदारहरूसँगको सहकार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
७. गाउँपालिकाको विकासमा रूपान्तरणकारी परिवर्तन ल्याउन सक्ने केहि ठुला आयोजनाहरू पहिचान गरी गाउँपालिकागौरव आयोजनाका रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ र त्यस्ता आयोजनामा श्रोतको अभाव हुन दिइने छैन।
८. एकिकृत विकास योजना तर्जुमा गरी अव्यवस्थित वसोवासलाई व्यवस्थित तुल्याउन एकिकृत वस्ती विकास आयोजना संचालन गरिनेछ। गाउँपालिकाको गहनाको रूपमा रहेको र सभागृह, बाल उद्यान, पार्क, खुल्ला ठाउँ, सामुदायिक भवन लाई मर्मत तथा पुननिर्माण गरी सभा समारोहहरू सभागृहमा संचालन गर्न प्राथमिकता दिइनेछ।
९. विगत देखिका निर्माणाधिन तथा अधुरा योजनाहरूलाई सम्पन्न गर्न क्रमागत रूपमा बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
१०. घर निर्माणमा जनताको अनुत्पादक खर्च नहोस् र पूँजी चलायमान होस् भन्ने उद्देश्यले घर निर्माण गर्नु पूर्व नागरिकलाई घरको आवश्यकता, घरको लागत, मापदण्ड र उपयोग सम्बन्धमा निःशुल्क परामर्श दिइनेछ ।
११. नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता २०६०, वस्ती, विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड २०७२, राष्ट्रिय भू-उपयोग नीति, भवन तथा योजना मापदण्ड २०५६ लगायतका राष्ट्रिय प्रादेशिक एवं स्थानीय भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन सम्बन्धी ऐन, मापदण्ड तथा निर्देशिकाहरूलाई कडाईका साथ लागु गरी सुरक्षित एवं व्यवस्थित निर्माण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१२. गाउँपालिकाभित्रसडककोमापदण्डलाईआवश्यकताकोआधारमाकायमगरी सडक मापदण्डको समस्यालाई समन्वय गरी समाधान गरिनेछ।
१३. गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको भौतिक संरचनाहरूको आवधिक रूपमा मर्मत सम्भार कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
१४. विभिन्न कालखण्डमा गाउँपालिकामा निर्माण भएका पूर्वाधारका संरचना (पूँजीगत सम्पति) को लागत तयार अद्यावधिक तथा मुल्यांकन गरी

 २०७३

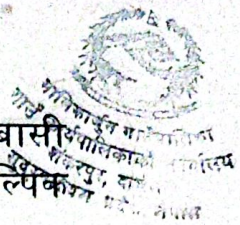

सार्वजनिक सेवा प्रभावमा प्रभावकारी उपयोग सम्बन्धी योजना (Asset Management Plan) तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१५. प्रभावकारी सम्पति ब्यवस्थापनका लागि सम्पति ब्यवस्था सूचना प्रणाली (Asset Management Information System) तयार गरी लागु गरिनेछ ।
१६. पूर्वाधारका योजनाको निर्माण तथा सञ्चालनमा निजीक्षेत्र संगको साझेदारीका लागि विभिन्न आयोजना तयार गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१७. हरेक वडा कार्यालय सम्म सडक लाइ वाह्रै महीना गाडी गुडाउन मिल्ने गरी ग्रामीण सडकहरु (रोड) को स्तरोन्नति गरी नियमित सञ्चालनमा ल्याइने छ । सडक पुर्वाधार निर्माणमा ग्रीन रोड अवधारणा लागु गरी, थप वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गरी सडक निर्माण गर्न भौगोलिक रुपमा कमजोर बस्तीहरु सम्म मुख्य सडक देखि ग्राभेल तथा घोरेटो बाटो निर्माण गरिनेछ ।
१८. आकस्मिक र आपतकालीन हवाई उद्धारको लागि हरेक वडा कार्यालयको स्वास्थ्य संस्थाको पायक पर्ने एक स्थानमा हेलिप्याड निर्माण गर्नका लागी सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
१९. सडक पहुँच नपुगेका बस्तीहरुसम्म सडक पुगाउनका लागि संघीय तथा प्रदेश सरकार संग समन्वय गरी सडक विस्तार गरिनेछ ।
२०. बस्ती जोड्न आवश्यक परेका सबै खोलाहरुमा झोलुङ्गे पुल तथा पक्की पुल निर्माणका लागि संघीय र प्रदेश सरकारको तालुक निकायमा पहल गरिनेछ ।
२१. पालिका क्षेत्रभित्रका विभिन्न सार्वजनिक स्थानहरुमा यात्रु प्रतिकालय / बिश्राम कक्ष निर्माण गर्न आवश्यक प्रवन्ध गरिनेछ ।
२२. राष्ट्रवादी नेता श्री प्रेम सिंह धामी को स्मृतिमा पालिका क्षेत्र भित्रको उचित स्थानको सम्भाव्यता अध्ययन गरि "प्रेम सिंह धामी स्मृति सदन" स्थापना गरिनेछ ।
२३. हरेक विकास निर्माणका योजनाका विपद तथा जोखिम न्युनिकरण अवधारणा लागु गर्न प्रत्येक योजनामा योजनाको कुल लागतको १ प्रतिशत रकम वरावरको वृक्षारोपण कार्य स्वयंम उपभोक्ता समिति वा निर्माण व्यवसायी ले अनिवार्य रुपमा अवलम्बन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
२४. विद्यालय तथा अन्य सार्वजनिक स्थलहरुको निर्माण कार्यको डिजाइन तथा लागत अनुमान लैगिक तथा प्रयोगमैत्री संरचना हुने गरी बनाइनेछ ।

२५. गाउँपालिकामा नयाँ प्रविधिमैत्री संरचना निर्माणका लागि भौतिक तथा पूर्वाधार शाखा अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको क्षमता विकास तालिमहरूको उचित व्यवस्था तथा प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
२६. टोल वस्ती हुँदै वडा बाट सिफारीस भइ माग भएका योजनाहरूको प्राविधिक अध्ययन तथा सामाजिक औचित्यताका आधारमा मात्र बजेट विनियोजित गरीनेछ ।
२७. बेरुजुको दर न्यून तथा योजनाको गुणस्तर तथा दिगोपनाका लागि उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूका लागि वडास्तरमा योजना संचालन सम्बन्धी तालिम दिईनेछ ।
२८. योजना/कार्यक्रमहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न स्थलगत अनुगमन गरी अनुगमनको प्रतिवेदन तयार पारिनेछ ।
२९. स्थानीय तह, संघ र प्रदेशको सहकार्यमा जनता आवास, सुरक्षित आवास, विपदबाट विस्थापितहरूको आवास तथा एकल महिला, असक्त, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गरिब, मुक्त हलिया र असाह्य परिवारको लागि आवास कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
३०. राष्ट्रवादी नेता स्वर्गिय प्रेम सिंह धामीको सम्झनामा प्रेम सिंह धामी स्मृती बहुउद्देशिय सभाहल निर्माण गरिनेछ ।
३१. पालिकाका विभिन्न स्थानहरूमा जडान भएका सोलार सौर्य बत्तिको मर्मत र सम्भार गरी सञ्चालनमा ल्याउने र बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र र नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँगको साझेदारीमा मुख्य बजार क्षेत्र तथा आवतजावत हुने सडकमा सडक बत्ति जडान गरिने छ ।
३२. सबैलाई न्यूनतम मात्रामा आधुनिक उर्जामा, पहुच पुर्याउने योजना, घरेलु प्रयोगमा उर्जाको उपयोग बढाउने कार्यहरू, इन्डेक्स चुलो, प्रयोगमा ल्याउने नीति लाइ निरन्तरता दिईएनेछ ।
३३. आफ्नो कार्यालय भवनबाट प्रभावकारी रूपमा सेवा प्रवाहका निम्ती प्रशासकीय भवन निर्माण कार्यलाई द्रुत गतीमा अगाडि बढाइनेछ ।
३४. गाउँपालिकाभित्र रहेका भूमिहीन दलित र सुकुम्बासीहरूको पहिचान, अभिलेखीकरण तथा वर्गीकरण गरी व्यवस्थित विवरण अद्यावधिक तथा सबैकिसि मकानकसा, खत, जग्गालगत तथा अन्य अभिलेखहरूलाई डिजिटल प्रणालीमा रूपान्तरण गरी सेवा ग्राहीले सहज पहुँच पाउने व्यवस्था गरिनेछ ।

०८/१०

३५. गाउँपालिका भित्रका वास्थबिक भुमिहिन दलित भुमिहिन सुकिम्बासी तथा अव्यवस्थीत बसोवासी हरुको पहिचानगरी भुमी प्रदानवा वैकल्पिक आवाशको व्यवस्था गरिनेछ ।

३६. भुमीको वर्गीकरण समुचित उपयोग र प्रभावकारी व्यवस्था तथा भुमी बैङ्कको स्थापनाको गर्ने निति लाई प्रथमिकता दिईनेछ।

१२. राजस्व तथा आन्तरिक स्रोत परिचालन नीति तथा कार्यक्रम:

१. राजश्वको दायरा फराकीलो बनाउँदै पालिकाको आन्तरिक राजश्व परिचालन क्षमता विस्तार गरिनेछ । अध्ययन एवम् अनुसन्धानमा आधारित भई पालिकाको राजश्व सुधार कार्ययोजना तर्जुमा गरि लागु गरिनेछ ।
२. आन्तरिक आय व्यवस्थापन, प्राकृतिक स्रोत बिक्रि सम्बन्धी ऐन तथा नियमावली तर्जुमा गरी राजस्व परिचालनलाई थप व्यवस्थित तुल्याइनेछ।
३. आन्तरिक आयका स्रोतहरूको सम्भाव्यता अध्ययन, राजश्व बाँडफाँड, अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण, तथा गैससको स्रोत परिचालनको लागि स्थानीय सरोकारवाला, प्रदेश सरकार, र नेपाल सरकारका निकाय तथा गैसस र विकास साझेदार संग परामर्श, समन्वय, र साझेदारी गरिनेछ।
४. करको दर सम्भव भएसम्म न्यूनतम गर्दै करको दायरा विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ। प्रगतिशिल कर प्रणाली अवलम्बन गरी नागरिकहरु बिच रहेको असमानता न्यूनिकरण गर्दै लगिनेछ।
५. गाउँपालिकाको आन्तरिक राजस्व अभिवृद्धिका लागि करका नयाँ सम्भाव्य क्षेत्रहरु पहिचान गरिनेछ।
६. ढुंगा, गिट्टी बालुवा जस्ता नदीजन्य पदार्थको ठेक्का व्यवस्थापनमा संघीय वन सम्बन्धी कानूनका कारण उत्पन्न जटिलतालाई दृष्टिगत गरी वैकल्पिक पद्धतिको रुपमा गाउँपालिका बाटै उत्खनन गरी बिक्री गर्ने विधि अवलम्बन गरिनेछ।
७. करदाताहरूको अभिलेख व्यवस्थापन सुदृढ गर्दै उत्कृष्ट करदाताहरूलाई पुरस्कृत तथा सम्मानित गर्ने नीति लिइनेछ।
८. कर प्रशासनलाई सूचना प्रविधिमैत्री एवं करदातामैत्री तुल्याउदै चालु अर्थिक वर्षबाट पालिकामा संकलन हुने सबै प्रकारका राजश्व तथा करहरु राजश्व व्यवस्थापन प्रणालीबाट शुरु भएको राजश्व संकलन प्रक्रियालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

९. करदाताको कर लगतलाई ब्यवस्थित, पारदर्शी र प्रभावकारी रूपमा उपयोग गर्न, करदातालाई कर सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्न डिजीटल कर प्रणाली लागु गरिनेछ ।

आदरणीय उपस्थित सभा सदस्य ज्यूहरु !

यस गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम सम्वद्ध गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच र लक्ष्यको मार्गदर्शक दस्तावेजहो । गाउँपालिकाको एकलो प्रयासबाट मात्रै लक्ष्य हासिल गर्न सम्भव छैन । संघीय सरकार प्रदेशसरकार सरकारी तथा गैरसरकारी संङ्घ संस्था र सहकारी संङ्घ संस्थाको संयुक्त प्रयास सहकार्य र स्वामित्वलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु अपरिहार्य छ।मालिकार्जुन गाउँपालिकाले गाउँपालिकाका सरोकारवालाहरुको सहकार्य र समन्वयमा आफ्ना क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने बेहोरा अवगत गराउँदै यो नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सबैको सहयोग रहने विश्वासका साथ सम्वद्ध गाउँपालिका निर्माणको महाअभियानमा सहभागिताका लागि आह्वान गर्दछु ।

अन्तमा, गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको लागि योगदान पुर्याउन नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारका माननीय मन्त्री तथा संसदहरु, छिमेकी स्थानीय तह, विभिन्न दातृ निकायहरु, स्थानीय प्रशासन, समाजिक संघ संस्था, क्रियाशील राजनैतिक दल, जन निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र, समस्त बौद्धिक वर्ग, पत्रकार, आम नागरिक तथा राष्ट्रसेवक कर्मचारी लगायत सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासी आमाबुवा, दिदीबहिनी तथा दाजुभाइहरुमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

*****धन्यवाद*****

हिरा सिंह धामी
अध्यक्ष

ईति संवत् २०८३ साल असार महिनाको १० गते रोज ४ शुभम् ।